

400 plv.

ÉRTESÍTŐ

A BAÁR-MADAS
REFORMÁTUS FELSŐBB LEÁNYISKOLÁRÓL
ÉS NEVELŐINTÉZETRŐL.

NYOLCADIK ÉVFOLYAM.

1914—15. ISKOLAI ÉV.

KÖZLI:

DR MAJORNÉ KENESSEY ANNA
IGAZGATÓ.

BUDAPEST,
HORNÝÁNSZKY VIKTOR CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA
1915.

ÉRTESÍTŐ

A BAÁR-MADAS
REFORMÁTUS FELSŐBB LEÁNYISKOLÁRÓL
ÉS NEVELŐINTÉZETRŐL.

NYOLCADIK ÉVFOLYAM.

1914—15. ISKOLAI ÉV.

KÖZLI:

DR MAJORNÉ KENESSEY ANNA
IGAZGATÓ.

BUDAPEST,
HORNYÁNSZKY VIKTOR CS. ÉS KIR. UDVARI-KÖNYVNYOMDÁJA
1915.

ÉRTESÍTŐ

A BAAR-MADAS

REFORMATUS FELSŐBB LEÁNYISKOLÁRÓL

ÉS NEVELŐINTÉZETRŐL

NYOLCADIK ÉVFOLYAM

Iskolánk ezévi értesítője takarékoság
szempontjából csak a legfontosabb ada-
tokra szorítkozik.

1900

DR. MÁJORNÉ KENESZÉY ANNA

tanár

BUDAPEST

MEZŐKÖZMÉNYESI VIKTOR CS. ÉS TÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA

1900

Továbbképző-tanfolyam.

A Baár-Madas református felsőbb leányiskola már régebb idő óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy a nevelés és tanítás eredményesebbé tétele céljából az intézetet nyolcosztályúvá fejleszti. A fenntartó-testület a tervet eredetileg csak az új épület felállítása alkalmával akarta megvalósítani. azonban a háború teremtette rendkívüli viszonyok folytán a VII. osztályt továbbképző-tanfolyam alakjában már a jövő iskolai évre szándékozik megnyitni. Régóta bánt bennünket ugyanis az a tapasztalat, hogy növendékeink s más intézetek növendékei is tanulmányaik betetőzését rendszerint külföldön keresik. Ezt a betetőzést, kiegészítést mi kívánjuk most adni, mi is tudjuk nyújtani. Ösztönzött bennünket tervünk megvalósításánál a szülők egyenes felhívása, de lendíteni kívánunk vele a magyar protestáns nőnevelés terén is.

A továbbképző-tanfolyam **célja** a felsőbb leányiskolában szerzett műveltség fejlesztése s a *gyakorlati* élet szerint való kiegészítése. Az ismeretek olyan ágait veszi a továbbképző bővebb tárgyalás alá, melyek a polgári 4 és a felsőbb leányiskola 6 osztályában vagy csak főbb vonásokban, vagy éppen nem fordulnak elő.

Sorra kerülnek a vallás (philosophia és erkölcsan), magyar, német, francia, angol nyelv és irodalom, hazai és művelődéstörténet, nevelés, fizika, háztartás, zene, rajz, kézimunka. E tárgyak közül kötelező csupán az erkölcsani előadásra való részvétel, egy elméleti és egy gyakorlati tárgy kiválasztása tetszés szerint, különben a növendékek tehetségük, ügyességük s a szülők óhajta szerint önmaguk válogathatják ki, mely tárgyak tanításában óhajtanak részesülni. Természetesen a kijelölt tárgyak tanulása a tanév végéig kötelező, illetve azokon évközben változtatni nem lehet.

A továbbképző-tanfolyam **növendékei** lehetnek a polgári leány-

iskola 4 osztályát, vagy a felsőbb leányiskola 6 osztályát jeles eredménnyel végzett 16—20 éves keresztyén leánykák. A növendékek lehetnek bejárók, félbennlakók, bennlakók *Mindannyian tartoznak az intézeti szabályokhoz alkalmazkodni.* A tanórák délelőtt 8—1-ig, délután 2—4-ig tartatnak, úgy azonban, hogy hetenként 1 délelőtt s 1 délután szabad lesz, gyárak, múzeumok, képtárak megtekinthetése végett. A leánykák napi óráinak összege nem lehet több 5-nél, hogy a nyelvek és a zene gyakorlására, valamint olvasásra elég idő álljon rendelkezésre. A bennlakó növendékekre nézve az intézet Értesítőjében foglalt házirend kötelező, mégis némi kedvezménnyel:

1. Hogy önállóságához szokjanak, hetenkint egyszer 2—2 leányka tanítónő nélkül mehet bevásárlásait eszközölni.

2. A továbbképzős bennlakó növendékek részére (4—6 együtt külön háló-, nappali és tanulószobát rendezünk be, melyekben maguknak kedves, barátságos otthont teremthetnek.

3. Az öltözködést illetőleg az intézet által előírt ruhák kötelezők bent az intézetben, de látogatóba, színházba szabad otthon készült, ízléses (de nem túldíszes vagy túlmodern) ruhát, kosztümöt fölvenni.

4. Minden vasárnap kimehetnek rokonaikhoz, de este fél 8 órára vissza kell térniök az intézetbe.

5. Egyéb kedvezményt az igazgatónő esetenként állapít meg a fennálló szükség s a lehetőség szerint.

A tanítás **módszere** tekintetében a *gyakorlati* szempont vezeti a válogatott erőkből álló tanári testületet, azért a nyelveket olvasás és beszélgetés alapján, a történetet tanulmányi kirándulások, múzeumok, képtárak látogatása által óhajtja a növendékek emlékeztében maradandóbbá tenni. A háztartási órák keretében megismerkednek mindazon munkákkal, melyekre az életben még abban az esetben is feltétlen szüksége van a nőnek, ha kedvező anyagi helyzete folytán csupán saját háztartása okszerű vezetésének s a felügyeletnek gondja hárulna reá.

A **részletes tanterv** a következő:

1. *Magyar irodalom*: Tárnya az 1850—1910-ig terjedő irodalmi fejlődés feltüntetése, különös tekintettel a történelmi háttérre és a politikai viszonyokra.

2. *Német irodalom*: A XIX. század s korunk drámai, elbeszélő és lírai költészete. A kiválóbb írók művei részletesen tárgyalatnak. (Kleist, Grillparzer, Hebbel, Gerhart Hauptmann, Sudermann, Liliencron, Freytag stb.) Társalgás a mindennapi életből vett

dolgokról. Nagy emberek (Vilmos császár, Bismarck) élete. A német ipar, kereskedés, művészetről stb.

3. *Francia irodalom*: Jellemző vonásokban képet ad a francia nyelv és irodalom kialakulásáról és fejlődéséről a XIX. század végéig. Franciaország politikai történetének rövid áttekintése s a művelődéstörténeti mozzanatok kiemelése. A jelenkor irodalmának ismertetése. Az olvasott művekről a növendékek fölváltva referálnak s a közös megbeszéléshez fűzi a tanár a szükséges felvilágosítókat. Ezzel kapcsolatban nagy gond fordítatik a mindennapi életben használatos kifejezések precíz elsajátítására s az olvasott anyagnak hibanélküli írásbeli reprodukálására.

4. *Az angol nyelv tananyaga* nagyjában ugyanaz, mint a franciáé, — szemelvények kiváló angol írók műveiből, a kiejtés és helyesírás gondos gyakorlása.

5. *Neveléstan*: Az ókori, a görög, a római, a középkori nevelésről. A magyar közoktatásügy fejlődése. Morálpaedagógiai kérdések tárgyalása. A gyermeknevelés.

6. *Történet*:

a) Egyetemes történet: az utolsó 100 év története. Az államok mai kialakulása. Az olasz egység megteremtése. A német császárság megalakulása. Ausztria. A kiegyezés. Balkán-államok. Az államok kulturviszonyai.

b) Hazai történet: A társországok viszonya az államhoz és autonómiája. Az állampolgárság. A kivándorlás. A nemesség eredete és történeti kifejlődése. A nemesség jogairól. A magyar alkotmány fejlődése. A magyar állam viszonya Ausztriához. Delegációk. Quota. Vám- és kereskedelmi szövetség. A jegybank.

c) *Művészettörténet*: Művelődéstörténelmi alapon tárgyalva az ókori, ókeresztény művészet. Középkor művészete (román, gót). Renaissance, barokk, rokokó. Empire. Biedermayer. A festészet modern irányai.

7. *Természettan*: Válogatott fejezetek a fénytan és elektromosság köréből, különös tekintettel a fény és elektromosság gyakorlati felhasználására.

8. *Vegytan*: A háztartásban előforduló vegytani folyamatok, hamisított élelmiszerek felismerésére, mérgezésekre vonatkozó magyarázatok. Porcellán-, üveggyártás, robbanó anyagok, puskapor készítése szemléltető alapon.

9. *Háztartás*: Hetenként 2 délelőtt 3—3 óra hosszatt foglalkoz-

nak a növendékek háztartási teendőikkel; a tanfolyam anyaga a következő: 1. Az élelmiszer beszerzése, konzerválása; egyszerűbb és finomabb ételek készítése; kenyér- és kalácssütés, szalonna kisütés, stb. 2. Bevásárlási napló, háztartási könyv és leltár készítése. 3. Nagytakarítás, mosás, vasalás. 4. A háztartás keretébe illő összes munkálatok megismertetése: ruhajavítás stb.

10. *Rajz*: A tanulók képessége s egyéni hajlama szerint. Aquarell- és olajfestés. Tervezések kézimunkákhoz s a tervek kivitele. Az emberi fej rajzolása. Fa- és bársonyégetés.

11. *Kézimunka*: Gyermek- és női fehérneműek, egyszerűbb felsőruhák szabása, varrása, alakítása.

12. *Ének, zene* a tanulók hajlamai s a szülők óhajta szerint.

* * *

A fizetési kötelezettségek a következők:

Az egész évi ellátás díja bennlakónak 1200 kor., félbennlakónak 600 kor. Beiratás 10 kor., nyugdíjintézeti járulék 12 kor.

A tandíj:

Magyar irodalom heti 3 óra, évenként	90 kor.
Német irodalom heti 4 óra és 3 társalgási óra (bejáróknak is)	160 "
Francia irodalom heti 4 óra és 3 társalgási óra (bejáróknak is)	160 "
Angol nyelv heti 2 óra és 2 társalgási óra (bejáróknak is)	100 "
Neveléstan heti 2 óra	60 "
Történet (egyetemes, hazai és művelődéstörténet) heti 3 óra	90 "
Természettan heti 1 óra	30 "
Vegytan heti 1 óra	30 "
Háztartás hetenkint 2-szer (összesen 6 óra)	120 "
Rajz, festés hetenkint 2-szer (összesen 4 óra)	100 "
Kézimunka hetenkint kétszer (összesen 4 óra)	100 "
Gyorsírás heti 1 óra	15 "

Egy-egy kurzus csak az esetben nyitattik meg, ha legalább 6 növendék annak tanulására jelentkezik.

Zongora hetenkint három félóra, évi	150 kor.
” ” ” egész óra	300 ”
lehet heti 6 órát is venni (6 gyakorlóval), de az termé- szetesen	600 ”
Külön énekóra 1 növendéknek óránként	3 ”

A fizetés ugyanúgy 3 részletben történik, mint a felsőbb leányiskolai növendékeknél, beiratáskor, december 15-én és március 15-én. A jelentkezés alkalmával a növendék bemutatja keresztlevelét és eddigi tanulmányairól szóló bizonyítványait s ezek alapján állapítja meg az igazgatóság, hogy felvehető-e a jelentkező a továbbképző-tanfolyamra. (Intézetünk volt növendékei felmentetnek az okmányok bemutatása alól.) Ugyanekkor kell nyilatkozni arra nézve, hogy a növendék a tanfolyam mely tárgyait választja.

* * *

Részletes felvilágosítással az Értesítő szolgál. A tanfolyamra beiratkozni lehet minden délelőtt 11-től 1-ig, amikor az igazgatónő készséggel nyújt bármi irányban útbaigazítást.

Az 1914—15. iskolaév történetének főbb adatai.

A körülöttünk folyó nagy harc, a milliók harca a legtöbb iskolában a tanítást jelentékenyen megakadályozta, a mi intézetünkre azonban látszólag semmiféle befolyást nem gyakorolt. A helyiségek hadi célokra igénybe nem vétettek, a tanári testület tagjai együtt maradtak, senkit katonai szolgálattételre be nem rendeltek s így a tanítás rendes mederben folyt, semmi zavaró körülmény nem gátolta működésünket. Mégis a tanévet a rendesnél valamivel későbben, szeptember 19-én nyitottuk csak meg, mert a bennlakó növendékek közül többen a háború okozta zűrzavaros közlekedési viszonyok miatt előbb nem jelentkeztek. Így is nagyon megcsökkent a számuk, 45 helyett csak 27-en voltak az internátusi leánykák. E kevesen azonban a bejárókkal együtt teljes erővel, nagy ambícióval végezték a reájuk váró teendőket: tanultak, dolgoztak olyan lelkesedéssel, mintha csak ezáltal akarták volna ők is előmozdítani hazánk, nemzetünk szebb, boldogabb jövőjét. Sajnos, csak 65 növendék maradt a tanév végéig rendes tanulónk s tett osztályvizsgálatot.

A tantestület tagjai a komoly események hatása alatt nagyobb terjedelmű munkakört, nagyobb óraszámot vállaltak, mint amennyire kötelezve lettek volna, hogy ezáltal is lehetővé tegyék a német és francia nyelvnek intenzívebben és nagyobb eredménnyel való tanítását. Magyar, német és francia „irodalmi estéket“ rendeztek — önképzőkörszerűleg — hogy a növendékek ízlését nemesbítsék, az ítéletek gyors megfogalmazásában őket gyakorolják, stílusbeli jártasságukat könnyeddé tegyék. A leánykák örömmel vállalkoztak a néha bizony nehéz feladat megoldására s szép dolgozataikkal, német, francia költemények, kis színdarabok előadásával maguknak és társaiknak élvezetes estét szereztek.

Hogy a komoly jelent minél jobban emlékezetükbe vessék, hogy tudják, mennyi vérbe, mennyi áldozatba kerül szeretett hazánk területének megvédése, jövőendő boldogságának megalapozása, ahol csak lehetett, iparkodtunk minden tárgy keretében de különösen az iskolai dolgozatok háborús tartalma, különböző alkalmakkor szavalt háborús költemények előadása által őket a haza- és felebaráti szeretetben megerősíteni, lelküket a női önfeláldozás magasztos érzéseivel felvértezni. A hatás nem maradt el: a leánykák a lehetőséghez mérten igyekeztek enyhíteni a harctéren küzdő katonák szenvedéseit: kötöttek, varrtak kézimunkaórán és szabad idejükben, oly nagy hévvel, hogy igazán öröm volt nézni. Készítettek a tanítónókkal együtt 101 hósapkát, 74 hasmelegítőt, 78 pár csuklóvédőt, 26 pár térdvédőt, 44 flanelinget s gyűjtöttek maguk között 65 koronát a hadbavonultak árvái javára, jegyezték hadikölcsönt, rendeztek nagyszabású jótékony célú előadást a budai Vigadóban, melynek tiszta jövedelméből 100 koronát a katonák részére szánt vallásos nyomtatványokra áldoztak, 678 koronát pedig a Hadsegélyző Hivatalnak küldtek. A VI. osztály tanulói ezenkívül zsebpénzükből 85 koronát adtak a világtalan katonák részére, szóval átérték a nagy hivatást, mely mindenkor, de különösen most a nőre vár a jótékonyág gyakorlása terén. A Hadsegélyző Hivatal meleg sorokban köszönte meg a tanulók buzgalmát.

A tanári testület is derekasan kivette részét a jótékonyágból: fizetésének egy százalékát (210 koronát) református kórházak céljaira juttatta, egyik hadikórházban 5 ágyat szerelt fel, ruha- és fehérneműt küldött a megsebesültek részére. Résztvett a különböző társadalmi segélyakciókban, sőt egyesek a sajtó és irodalom útján is szolgálták a szent ügyet.

Eltéktelve a mindannyiunkat általános izgalomban tartó hangulattól, minden rendben folyt s a tanévet szép eredménnyel május 21-én bezártuk.

Iskolai ünnepek.

Ez évben is — dacára a nyomott hangulatnak — a szokott ünnepeket megtartottuk, főleg azért, hogy a hazaszeretetet minél inkább ébren tartsuk, fejlesszük a tanulóknak.

Az iskolaév megnyitási ünnepe szeptember 19-én volt, midőn az igazgatónő ismertette röviden a mai napok nagy eseményeit s

felhívta az ifjúság figyelmét a háború okozta szenvedések enyhítésére.

Október 31-én volt a reformáció emlékünnepe a következő műsorral:

1. Erkel Ferenc: Ima a „Bánk bán“ című operából. Éneklik az intézet összes növendékei.
2. Lampérth Géza: A gályarab. Szavalja Schilling Julia III. oszt. növendék.
3. Mozart „C-moll phantasie“, zongorán előadja Koromzay Ilma VI. osztályú növendék.
4. Ünnepi beszéd. Tartja: ifj. Victor János, az intézet vallástanára.
5. Frank: „Dicsőség az Úrnak“, éneklik az összes növendékek.
6. Ifj. Szász Béla: „Miatyánk.“ Szavalja: Markovich Edit V. oszt. növ.
7. Szózat.

November 15-én nagylelkű alapítónk, Madas Károlynak sírjára, születése 100. évfordulóján a Kerepesi-temetőben kegyeletos szavak kíséretében szép koszorút helyeztünk. Nyugodjék békében!

December 17-én a budai Vigadó nagytermében nagyszámú, előkelő közönség részvételével fényesen sikerült jótékonycélú előadást rendeztünk, melynek műsora a következő volt:

1. Prológus. A Baár-Madas ref. felsőbb leányisk. számára írta: Ábrányi Emil. Szavalja: Darányi Ella, a B.-M. r. f. I. volt növendéke.
2. Rákóczi-induló. Éneklik az intézet összes növendékei.
3. Liszt Ferenc: Les préludes. Szimfóniai költemény. Zongorán 8 kézre előadják: d'Isoz Kálmánné, Darvas Anna, Maurer Ilona és Konkoly-Thege Gizella úrhölgyek, az intézet tanítónői.
4. Viharvirágok. Vigjáték 3 képben. A B.-M. r. f. I. számára írta: Német Ákos. Szereplők: Cary M., Angyal M., Hornyánszky Jolán, Madarassy V., Wein H., Markovich E., Szili K., Szilárd M., Ilg R. és Kubinyi M.
5. Élőképek.
6. Endrődy Sándor: A gyermek.
7. Szavalja: Bod Etelka úrhölgy, a B.-M. r. f. I. tanítónője.
8. A kis szövetségeselek. Alkalmi jelenet. A B.-M. r. f. I. számára írta: d'Isoz Kálmánné úrhölgy.

Az intézet tanítónői által rendezett egyes előadásról s a színrekerült hazafias hangulatú, aktuális, nemes élvezetet nyújtó „Viharvirágok“-ról a budapesti lapok nagy elismeréssel nyilatkoztak. Szerzője tantestületünk egyik kiváló tagja: dr. Weber Arthur, ki az évzáró ünnepélyen Vass József álnév alatt írt mély gondolatokban gazdag költeménnyel lepte meg a hallgatóságot.

Február 27-én volt a magyar „irodalmi est“, melyen a felsőbb osztályú növendékek Reviczkyról, majd a háborúról írt dol-

gozataikat olvasták fel s egymás fellépését, előadását komolyan, de gyengéd tapintattal megbírálták.

Március 15-én nyilvános ünnepélyt rendeztünk a következő műsorral:

1. Gobbi H.: Pántlikás kalapom. Zongorán 4-kézre előadják Deréky Sári és Szabó Irén III. oszt. növ.
2. Szabolcska: Ágyúk dörögnek. Szavalja: Petrovits Márta I. oszt. növ.
3. Gerzso: Elementek már a katonák. Éneklik az intézeti növendékek.
4. Chován K.: Káka tövén. Ábránd. Zongorán előadja: Búz Rózsi VI. o. n.
5. Alkalmi beszéd. Írta és felolvassa: Haupt Margit VI. oszt. növ.
6. Ezer esztendeje. Éneklik az intézeti növendékek.
7. Lévay J.: Korszerű dal. Szavalja: Madarassy Vilma VI. oszt. növ.
8. Liszt F.: V. rhapsodia. Zongorán előadja: Markovich Edit V. oszt. növ.
9. Himnusz.

Március 25-én a német irodalmi est folyt le általános tetszés közt közönség nélkül. A leánykák igen szabatos kiejtéssel, ízléssel adták elő a tanultakat. A program a következő volt:

1. Aus Körners Leben als Held und Dichter im Hinblick auf die Jetztzeit. Gebet während der Schlacht. Chorgesang. Vortrag: Schweickhart J.
2. Aus Hindenburgs Leben. Vortrag: Báruczay B.
- Hindenburglied: Chorgesang.
3. Eine Märchendichtung von G. Hauptmann. Vortrag: Markovich E.
4. Szene aus der Versunkenen Glocke von G. Hauptmann. Vorgetragen v. Petrovits M., Paikert E., Angyal M.
5. Die Geisterchen der Schule. Vorgetragen v. Kovács L., Récsey J., Szabó J., Dókus A.

Nagyon ügyes, aktuális műsorral lepték meg a leánykák a velük nagy szeretettel foglalkozó tanáraikat és tanítónőiket.

Május 8-án rendeztük a francia irodalmi estét, melyen a növendékek a francia nyelvben tett előhaladásukról, kiejtésbeli biztonságukról tettek tanúságot. Előadták a következőket:

1. Sonnez les Matines! — récité par Glos I. et Gruber I., chanté par le chœur.
2. „Mon petit Trott“ de Lichtenberger, lu par br. Feilitzsch Erzsébet.
3. „Le cri-cri“ par Ratisbonne, récité par Gerstenberger Lujza.
4. „Molière“. Composition, faite et lue par br. Györffy Mária (en hongrois).
5. „Les Précieuses Ridicules“ de Molière Scènes choisies.
6. „Une soirée perdue“ par de Musset, récité par Hornyánszky Lolly.
7. „Les repas“. Petite chanson.

Végre május 21-én tartottuk az évváró ünnepélyt előkelő, érdeklődő közönség jelenlétében; ez alkalommal a leánykák szép ének- és zeneszámokkal tették változatossá a következő műsort:

1. Hunyadi-induló. Éneklik az intézet összes növendékei. 2. a) Wartenstein: Grazietta. Zongorán előadja Récsey Irénke III. oszt. növ. b) Karganoff: Tündértánc. Zongorán előadja M. Beck Emilia IV. oszt. növ. 3. Flotow: Der Blumen Rache. Szavalja Haupt Margit VI. o. növ., zongorán kíséri Wanner Dóra V. oszt. növ. 4. a) Beethoven: Ecossaise. Zongorán előadja Deréky Sári III. oszt. növendék. b) Beethoven: Contra-Tänze. Zongorán előadja Deréky Mária IV. oszt. növendék. 5. Erkel: Ima a „Névtelen hősök“ c. operából. Előadják az intézet növendékei. 6. Fie J.: Rondo. Zongorán előadja László Irma IV. oszt. növ. 7. Részlet Molière: „Les précieuses ridicules“-ból. Személyek: Gorgibus, bon bourgeois: Vadász Elza IV. oszt. növ. Madelon, sa fille: Deréky Mária IV. oszt. növ. Cathos, sa nièce: Medve Ibolya IV. oszt. növ. Marotte, la servante: Medve Rózsi IV. oszt. növ. Marquis de Mascarille, valet: László Irma IV. oszt. növ. 8. Moszkovszky: Asz-Dur Valse. Zongorán előadja Ilg Rózsi VI. oszt. növendék. 9. Demény: Virágénekek. Előadják az intézet növendékei. 10. Mozart: D-dur zongoraverseny. Két zongorán előadják Markovich Edit V. oszt. és Koromzay Ilma VI. oszt. növendékek. 11. Vass József: Amikor a többiek a himnuszt éneklik. Szavalja Szili Kató VI. oszt. növendék.

Az ünnep keretében dr. Ványi Ferenc, a történelem tanára fejtegette a háború nagy jelentőségét, buzdította az ifjúságot továbbra is lelkesedésre, áldozatkészségre, majd az intézetből távozó növendékek nevében br. Kemény Gizella búcsúzott. Dr. Darányi Gyula udvari tanácsos, az igazgatótanács elnöke — mint a múlt tanévben, úgy most is — mind belső tartalom, mind külső kiállítás tekintetében rendkívül értékes könyvekkel lepte meg a Baár-Madas 6 éven át itt tanuló 4 növendékét. E jutalomkönyvek kiosztása után nemzeti imánk éneklésével bezárult a tanév.

A lefolyt iskolai évben — tekintettel a rendkívüli körülményekre — tánctanítás intézetünkben nem volt.

Május hó folyamán sikerült kirándulást rendeztünk Esztergomba, majd pedig Visegrádra, mindegyiken 20—25 növendék és 5 kísérő vett részt.

Jelen voltak ezenkívül a tanulók a Régi Országházban rendezett háborús előadások egynémelyikén, voltak az Urániában, Omniában aktuális előadásokon, továbbá az állatkertben, hangversenyeken, színházban, szeretetvendégségeken, — szóval élvezetben is volt elég részük.

Tanári testület.

A tanári testületben ezen iskolaév folyamán nagyobb változás nem történt.

A vallástan tanításával ifj. Victor János bizatott meg, ki hivatásának magaslatán állva egyetlen alkalmat sem mulasztott el, hogy növendékeinek szívében a mély vallásos meggyőződést erősítse. Március hó folyamán a tanév végéig tartó szabadságra ment betegsége miatt dr. Tóth Andrásné Zsenaty Emilia, helyét ideiglenesen Farkas Lenke tanárjelölt töltötte be.

Iskolalátogatások.

Az igazgatótanács részéről többször meglátogatta iskolánkat dr. Darányi Gyula, az igazgatótanács elnöke és dr. Szóts Farkas, igazgatótanács tag s meggyőződtek a tanári testület komoly, eredményes munkálkodásáról. Az állami felügyeletet Marusák Pál főigazgató, min. biztos úr gyakorolta, ki április 28., 29., 30-án végezte nálunk hivatalos látogatását s a tanári kar működéséről elismeréssel nyilatkozott.

Az intézetet fenntartó testületek.

A Baár—Madas-intézetet a budapesti ref. egyházközség és a dunamelléki református egyházkerület, mint a néhai Baár János és néhai Madas Károly által felsőbb leányiskola céljára tett alapítványok tulajdonosai, az 1907. évi június 15-én kelt szerződésben megszabott módozatok szerint egyesült erővel tartják fenn.

A kettős fenntartó testület a fenntartás és kormányzás jogát az igazgatótanács útján gyakorolja. Az igazgatótanács 17 tagból áll, melybe 7 tagot a dunamelléki egyházkerület, 7 tagot a budapesti egyháztanács, 3 tagot a tanártestület küld.

A felsőbb leányiskola kormányzatával jelenleg megbízott kormányzók:

Baksay Sándor dunamelléki ref. püspök, Petri Elek ref. lelkész, egyházkerületi főjegyző, dr. Darányi Ignác ker. főgondnok, Kovácsy Sándor, a budapesti ref. egyháztanács elnöke.

Az igazgatótanács tagjai:

Dr. Darányi Gyula elnök, Bernát István, dr. Kiss Károly, dr. Kósa Zsigmond, Lévy Lajos, Mády Lajos, Nagy Ferenc, dr.

Neményi Imre, B. Pap István, Petri Elek alelnök, Puky Gyula, dr. Sebess Dénes, Szilassy Aladár, dr. Szóts Farkas, dr. Vámosy László, dr. Majorné Kenessey Anna igazgató, dr. Weber Arthur, dr. Ványi Ferenc. A lefolyt iskolai évben halt el Komáromy Lajos igazgatótanácsos, kiben kiváló vezérünket, értékes tanácsadónkat veszítettük el. Nyugodjék békében!

A nevelés és tanítás.

E munkát az intézet tanító- és nevelőtestülete végzi. Evégből többször tart konferenciát, amelyen a tanítási anyag módszeres feldolgozásáról tanácskozik, a tanulók előmenetelét, szorgalmát, magaviseletét ellenőrzi, osztályoz s ha a körülmények kívánják, a rendkívüli intézkedéseket megteszi. Az internátusra vonatkozó ügyeket az igazgatónő a bennlakó tanítónőkkel és nevelőnőkkel tartott külön konferenciákon intézi el.

A növendékek szorgalma, magaviselete komolyabb intézkedést szükségessé nem tett. A bennlakó tanerők a gyengébb tanulókkal a felügyeleti idő alatt is sokat foglalkoztak s a tanítási órák alatt esetleg meg nem értett anyagot megmagyarázták.

A tanári gyűlések jegyzője ez évben is dr. Ványi Ferenc rendes tanár volt.

A vallásos nevelésről.

Az intézetnek, mint a református egyház intézményének, egyik főcélja, hogy növendékeit, amennyiben a protestáns, közelebbről a református egyház kötelékébe tartoznak, egyházuknak meggyőződésben öntudatos, hitéletben buzgó és munkásságban lelkes tagjaivá nevelje. Nagy súlyt helyezünk azért arra, hogy elsősorban a rendes vallásoktatásnak ne csak a „tantárgy“ jelentősége legyen a növendékek számára, hanem alakító és megnyerő hatással legyen valóságos életükre. Ezt a célt szolgáltuk azzal is a hittanórák keretén belül, hogy a rendes tananyag mellett mennél nagyobb mértékben igyekeztünk növendékeinkkel közvetlenül megismertetni és megkedveltetni a Bibliát, mint a személyes hitélet tápláló forrását. Ugyancsak gondosan ápoltuk a buzgóságnak másik nagy erőforrását: az éneket is, nagyszámú zsoltáron kívül más, újabb keletű vallási énekek tanításával.

Arra, hogy a megismert igazságokat mindennapi életükbe

átvigyék, a mindennapi intézeti áhítatok adnak ösztönzést növendékeinknek. Munkára indulás előtt reggelenként összegyűl az intézet egész ifjúsága, hogy tanáraival együtt énekel, a szentírás hallgatásával és imádsággal emelje fel szívét Istenhez. Ugyanigy minden nap munkáját — a bennlakók számára — rövid áhítat zárja be.

Avégből, hogy egyéni vallásos életüknek a hívek nagy közösségével való összetartozását megtanulják érezni és ápolni, a rendszeres templomlátogatásra szoktattuk növendékeinket. A „kimenő”-vasárnapokon, amikor nehézségbe ütközött az intézetnek testületi részvétele a nyilvános templomi istentiszteleteken, a vallástanár bent az intézetben külön istentiszteletet tartott.

Október 31-ét szépen sikerült reformációi emlékünneppel ünnepeltük meg, mely gazdag programjával és a nagyközönség részéről megnyilvánult lelkes érdeklődéssel egyaránt alkalmas volt arra, hogy a lelkekbe vesse a protestáns egyházak születésnapjának fontosságát.

De nemcsak a mult dicsősége iránt igyekeztünk az érzéket kifejleszteni. Törekedtünk arra is, hogy növendékeink megismerkedjenek azokkal a belmissziói mozgalmakkal, melyek egyházi életünk jövője szempontjából oly rendkívüli fontosságúak. A fővárosi belmissziói egyesületek rendezte ünnepélyeken, estélyeken, előadásokon gyakran látható volt iskolánk növendékeinek egy-egy népes csoportja.

Ez esztendőben 7 növendékünk lépett be a konfirmáció által a református egyház teljes jogú tagjainak sorába. Előkészületet erre magában az intézetben nyertek.

Tanító- és nevelőtestület. Tárgybeosztás.

Sorszám	A tanár neve és minősége	Hány éve tanít ebben az intézetben?	Tantárgyai	Melyik osztályban és hány órában tanított?	Heti órák száma	Jegyzet
1	Dr. Major Ferencné Kenessey Anna, igazgató	6	Magyar nyelv Történelem	IV. 4 III. 2	6	Helyettesítés heti 3 óra. A IV. osztály főnöke.
2	Bod Etelka, segédtanító	3	Kézimunka Szépiprás	I—II. 2, III—IV. 2, V—VI. 2. I. 1.	7	Helyettesítés heti 1 óra. Irodában segédkezett heti 2 órán. Internátusi felügyelete 15 óra. A II. oszt. főnöke, a kézimunka-szertár öre.
3	Hermine Choppig, nevelő	2	Francia nyelv	II. 3, III. 3, IV. a) 3, IV. b) 3, VI. a) 3.	15	Helyettesítés heti 3 óra. Francia tárgyalás heti 5 óra. Internátusi felügyelete 13 óra.
4	Darvas Anna, r. tanár	4	Mértan Mennyiség-tan Természet-tan	I 2 I. 4, III. 2, V. 2, VI. 2 V. 2, VI. 2.	16	Helyettesítés heti 4 óra. Internátusi felügyelete heti 10 óra. A VI. oszt. főnöke. A fizikai szertár öre.
5	Dr. Ertl Géza, főorvos, közegészségtanár	1	Egészségtan	IV. 2.	2	Az egészségügyi szertár öre.
6	Farkas Lenke tanárjelölt	helyettesített 1915 márc. 1. tanév végéig				
7	D'Isoz Kálmánné, ének- és zenetanító, óraadó	7	Ének Karének Egyházi ének	I—II. 1, III—IV. 1, V—VI. 1. I—VI. 1 I—VI. 1	5	Tanította a zongorát 8 növendéknek heti 18 órán.

Sorszám	A tanár neve és minősége	Hány éve tanít ebben az intézetben?	Tantárgyai	Melyik osztályban és hány órában tanított?	Heti órák száma	Jegyzet
8	Konkoly Thege Gizella zenetanítónő, óraadó	1	Zongora	—	—	Tanította a zongorát 8 növendéknek heti 15 órán
9	M. Luise Langreuter, nevelőnő	5	Német nyelv	II. 3, III. 3, IV. a) 3, IV. b) 3, VI. b) 3,	15	Helyettesítés heti 3 óra. Vezette a német társalgást heti 5 órán. Internátusi felügyelete 11½ óra
10	Maurer Ilona, zenetanítónő	2	Zongora	—	—	Tanította a zongorát 10 növendéknek heti 24 órán. Internátusi felügyelete 5 óra
11	Nánásy Irén zenetanítónő	1	Zongora	—	—	Tanította a zongorát 10 növendéknek heti 19½ órán
12	Seffer Ella, fővárosi polg. isk. tanítónő, óraadó	8	Rajz	II—III. 2, IV—V. 2, VI. 2.	6	A rajzsztár öre
13	Szász Fanny, r. tanítónő	6	Természetrajz Számтан Vegyтан Torna Házтartástan	I. 2, II. 2, V. 2, VI. 2 II. 2, IV. 2 III. 2 V—VI. 2 IV. 2	18	Helyettesítés heti 2 óra. A természetrajzi és vegytani sztár öre. Az I. o. főnöke

Sorszám	A tanár neve és minősége	Hány éve tanít ebben az intézményben?	Tantárgyai	Melyik osztályban és hány órában tanított?	Heti órák száma	Jegyzet
14	Dr. Tóth András, fővárosi r. tanár, óraadó	5	Francia nyelv	V. oszt. 3, VI. (b csoport) 3	6	
15	Dr. Tóth Andrásné Zsenaty Emilia, r. tanítónő	5	Magyar nyelv Történelem Torna	I. 5, II. 4, III. 4 IV. 2 I—II. 2, III—IV. 2	19	Helyettesítés heti 2 óra. Az ifj. könyvtár és tornaszertár őre. A III. osztály főnöke. Internátusi felügyelete 3½ óra
16	Dr. Ványi Ferenc, r. tanár	4	Történelem Földrajz Neveléstan	II. 2, V. 4, VI. 3 I. 2, II. 2, III. 2, IV. 1 VI. 2	18	Helyettesítés heti 3 óra. A történelmi és földrajzi szertár őre. A tanári értekezletek jegyzője
17	Ifj. Victor János okl. lelkész, hittan-tanár	1	Hittan	I—II. 2, III—IV. 2, V—VI. 2	6	A reggeli áhítat és az istentiszteletek vezetője
18	Dr. Weber Arthur, r. tanár	4	Magyar nyelv Német nyelv Francia nyelv	V. 4, VI. 4 I. oszt. 3, V. oszt. 3, VI. (a csoport) 3 I. oszt. 3	20	Helyettesítés heti 1 óra. A tanári könyvtár kezelője

Angol nyelvet — a háborúra való tekintettel — ez évben nem tanítottunk.

Az intézetről s a vele kapcsolatos internátusról általában.

Az intézet célja magyar hazánknak és egyházunknak művelt lelkű, *tanult*, kedélyükben derült, vidám és testileg *edzett*, szóval munkás, erőteljes, öntudatos, házias keresztyén leányokat nevelni, így készíteni őket elő jövőendő hivatásukra, melyet később a családban és a társadalomban be kell tölteniök.

Evégből intézetünk a tanítás és nevelés nehéz, sok kitartást, türelmet s végtelen sok szeretetet kívánó munkájára a legjobb erőket nagy gondossággal válogatja meg s a nagynevű alapítók szándékának megfelelőleg minden tekintetben elsőrendűt nyújt, anélkül azonban, hogy fényűzésre való hajlamot, nagyravágyást vagy nagy igényeket nevelne növendékeiben.

Ez intézet harmonikus nevelést ad növendékeinek. Elsősorban *lelki műveltséget*, melynek alapja a *vallásosság*. A nevelés iránya evangéliumi keresztyén szellemű, amit példával és szóval egyaránt nevelünk a gyermekek lelkében. A gyermekek viszont kötelességeik pontos, lelkiismeretes teljesítésében, szülőik és előljáróik tiszteletében, egymásiránti testvéri szeretetben gyakorolják a krisztusi parancsokat.

Az evangélikus növendékek a reformátusokkal közösen vesznek részt a vallásórákon, konfirmációra azonban saját lelkészüik készíti el őket. A róm. kath. vallású növendékeket külön hitoktató tanítja; e célra évi 20 korona külön díjat fizetnek.

Minthogy a lelki műveltség külső kifejezője a finom modor, a gyermekek nevelésénél erre is nagy gondot fordítunk, továbbá arra is, hogy megjelenésükben szerények és egyszerűek legyenek. Az érintkezés az intézet előljárói és növendékei között, mind a tanítási órák alatt, mind azokon kívül, barátságos, szeretetteljes.

Az intézet vezetősége a legnagyobb egyszerűséggel, odaadással, lelkesedéssel fáradozik, hogy az intézet mintaszerű legyen, működését a tanítás sikeres eredménye s a szülők elismerése kísérje.

A *tanítás* a felsőbb leányiskolák számára kiadott miniszteri tanterv alapján történik.

A tanulmányok kiegészítésére megfelelő ifjúsági olvasmányokat

adunk a növendékek kezébe. (Hazulról s rokonoktól olvasás céljából könyveket hozni szigorúan tiltva van.)

A zene- és énektanítást arra képesített tanerők végzik.

Az idegen nyelveket külföldi, német, francia, angol tanítónők tanítják. Az idegen nyelvek elsajátítására a rendes tanítási órákon kívül bő alkalmuk van a növendékeknek, minthogy szabad idejüket rendszerint valamely idegen nyelvű tanítónő felügyelete alatt töltik.

A növendékek kötelesek egymás közt is azt az idegen nyelvet használni, melyet a felügyelő tanítónő beszél.

Testi nevelés. Intézetünk a jelenkor igényeinek megfelelőleg, különös gondot fordít a testi nevelésre. Külön intézeti orvosunk van, ki hetenkint többször látogatja a növendékeket s gondos ápolásban részesíti őket. Az épület kedvező fekvése, a tiszta friss levegő, az intézet mellett elterülő kert, játszótér, mind előmozdítói a testi nevelésnek. A növendékek jól szellőzött hálótermekben alusznak nevelőnők felügyelete alatt. A növendékek tisztaságára nagy gondot fordítunk. Hetenként fürdenek.

Az intézet gondoskodik nagyobb baj esetén a beteg gyermeknek megfelelő orvosprofesszorhoz való kísértetéséről (pl. fogorvos, fülorvos stb.), ha azonban a szülő maga választja a tanárt, a kíséretéről gondoskodik, illetve azt fizetni tartozik.

A táplálék könnyű és egészséges. Reggel tejet vagy kávé, kiflit és kenyeret, vaját, mézet kapnak a növendékek; tízóráira vajás kenyeret, sajtot vagy szalámit; ebédre három tál ételt és gyümölcsöt, oszonnára tejet vagy kávé és kiflit, vacsorára két tál ételt és gyümölcsöt. A háború ideje alatt gyümölcsöt naponta csak egyszer kapnak. *Édességet vagy gyümölcsöt a gyermekeknek küldeni csak név- és születésnapkor szabad.* Az érkező csomagokat tanítónő felügyelete mellett kell felbontani.

A növendékek naponként egy órát *sétálnak*. Korcsolyázni a csalógány-utcai tanítónőképzőbe vagy a szénatéri korcsolyapályára járnak. Általában mikor az idő engedi, mindig a szabadban vannak a növendékek. Időnként nagyobb kirándulásokat is tesznek Buda hegyes vidékén, a Margitszigetre stb.

A test fejlesztésére, a megszabott *tornaórákon*, testgyakorlatokat és tornajátékokat végeznek a lányokkák. Meleg hónapokon a tornázás az udvaron történik, télen a tornateremben. A téli hónapokban hetenként kétszer táncolni tanulnak a növendékek.

Az intézetbe csak testileg és lelkileg *egészséges* lányokkák vétetnek fel. Külön étkezést csak az intézeti orvos rendeletére engedünk meg.

Ha valamely növendék évközben súlyosabban megbeteged-
nék, vagy ragályos betegségbe esnék, erről az igazgatónő a
szülőket azonnal értesíti. Amennyiben a szülők másként nem
intézkednek vagy sürgősség esetén, az igazgatónő gondoskodik —
súlyosabb esetben a szükséghez képest, ragályos megbetegedés
esetén mindig, — a betegnek az egyetemi, vagy valamely fővárosi
gyermekkórházban való megfelelő elhelyezéséről. A ragályos betegnek
kórházi ápolását kívánja mind a beteg érdeke, mind a többi növendékek
biztonsága, mert azt az állandó orvosi felügyeletet és szakszerű
kezelést, amelyet a beteg gyermek akár az egyetemi, akár a fővárosi
minden igényeket kielégíteni képes kórházakban nyer, az intézet
pótolni, bármely gondos és szeretetteljes is legyen benne az ápolás,
nem képes. De az oly elkülönítés is, mely a többi gyermekre
elragadás eshetőségét kizárja, majdnem lehetetlen az intézetben.
A kórházi ápolásnak ezek a nagy előnyei okozzák, hogy azt ilyen
esetekben a főváros előkelő körei is mind nagyobb mértékben
igénybe veszik. A kórházi költség a szülőket terheli.

A nevelőintézet *házi rendje* a következő:

Reggel hétkor kelnek fel a növendékek, $\frac{3}{4}$ 8-kor van a reggeli,
8-kor a közös házi áhítat (ima, bibliaolvasás), 8—1-ig tanítás,
közben 10-kor második reggeli, 1-kor ebéd, d. u. 2—4-ig zene-
és társalgási óra, 4-kor uzsonna, 4—5-ig séta, 5—7-ig a követ-
kező napra szóló feladatokat végzik a növendékek, 7— $\frac{1}{2}$ 8-ig játszás,
beszélgetés, $\frac{1}{2}$ 8-kor van a vacsora. Minden gyermek hozhat magával
1—1 társasjátékot vagy babát, *de regényt nem szabad.*

Vacsora után játszanak, olvasnak, kézimunkát végeznek a
növendékek, természetesen állandóan felügyelet alatt; 9-kor közös
imádság után aludni térnek.

Kimenő vasárnapokon benn az intézetben van házi *istentisztelet*,
a közbeeső vasárnapokon pedig templomba kísértetnek a növendékek.
Látogatásokat fogadhatnak a növendékek a hónap minden vasárnapján
délután 2—5 óra között. Látogatók lehetnek családtagok, vagy
a szülők által az igazgatónőnél bejelentett rokonok, ismerősök
(természetesen főleg nőrokonok; az intézet nem kedveli a férfi-
látogatókat.) *Hétköznapon* vidéki szülő csak *délután* látogathatja
meg gyermekét, a délelőtti *tanítási idő alatt a növendékek senkit sem fo-
gadhatnak. Hétköznapon helybeli rokon a növendéket nem
látogathatja.* Erre különösen felhívjuk a t. szülők figyelmét.

A növendékek a hónap minden 2. és 4. vasárnapján a szülők
kívánatára *kimehetnek* szüleikhez, vagy az azok által kijelölt rokonok-

hoz; d. e. 11-től este 7 óráig maradhatnak távol. A gyermekek csak kíséreléssel távoznak az intézetből és jöhetnek ismét oda vissza. *A kitűzött időre pontosan vissza nem térő növendék elveszti a következő kimenetel jogát.* Kéri az igazgatóság, hogy a pontos időt betartani szíveskedjenek a szülők és rokonok is, mert a folytonos elkésés sok kellemetlenségre ad okot.

Mind nevelési szempontból, mind pedig a külső csín és egyöntetőség kedvéért a növendékek *egyenruhát* tartoznak viselni. A téli ruhákat gyapjúszövetből, a nyáriakat világoskék csíkos zefirből, illetve fehér-kékcsíkos delainból és fehér hímzett battisztból készítik. Az egyenruhát, kötényt és kalapot az intézet szerzi be a szülők számlájára, de külön is megrendelhető Budapesten Szénássy Gyulánál (Kristóf-tér).

A gyermekek fehérneműiket és ruháikat maguk tartják rendben és a kisebb javításokat és foltozásokat maguk végzik a felügyelőnők segítségével.

Fehérneműt hetenként kétszer, ágyneműt kéthetenként váltanak.

A növendékek tartoznak a következő *ruhaneműeket és ágyneműeket* magukkal hozni:

nappali ing	12 drb	abrosz (6 személyes)	2 drb
hálóing	6 „	asztalkendő	6 „
sifon-nadrág (vagy 8		esernyő	1 „
sifon és 6 barchet)	12 „	sárcipő	1 pár
nyári fehér alsó-		gombra járó síma	
szoknya	4 „	párnahuzat	4 drb
színes flanell alsószoknya	2 „	pokrőcledő 250/180	
sötétkék lüszter alsó-		cm. nagyságban	4 „
szoknya	2 „	alsó lepedő rendes	
hálókabát	6 „	nagyságban	4 „
fekete harisnya	12 pár	vászon fürdőlepedő	1 „
sifon alsó derék	9 drb	melegkendő vállra	1 „
zsebkendő	24* „	reggeli cipő	1 pár
fehér háromszögű		párna 55/75 cm. nagy-	
kendő	3 „	ságban	1 drb
törülköző	6 „	bordó pokróc vagy	
mosdótáltörölő	6 „	bordó glottpaplan	1 „
pohártörölő	6 „	ruhakefe	1 „

* A meghülésre hajlandók 36 zsebkendőt hozzanak, megfelelő nagyságút, ne apró battisztozat!

Előírt minta szerint:		sötétkék téli felöltő . . .	1 drb
téli blúz <i>bélelt</i> . . .	2 drb	„ tavaszi „ . . .	1 „
sötétkék alj feltétlenül	2 „	kötény (minta szerint)	4 „
nyári blúz	4 „	magas cipő	2 pár
sötétkék kimenő ruha	1 „	fél cipő	2 „
csíkos kimenő gallérral	1 „	téli kalap, nyári kalap, sapka,	
fehér himzett battiszt-		fésüládika, varróeszköz.	
ruha	1 „	Kisebb fajta utazókosár az év-	
kék zefir ruha	1 „	közi szünidőkre.	

A bordó intézeti pokróc előre megrendelhető Haasnál (Gizella-tér) vagy Wein Károlynál, (Kiskorona-utca). Az intézet igazgatója a felvétellel egy időben közli a növendék *sorszámát*, mit minden egyes darabba piros pamuttal kell bejegyezni. Ez a bejegyzés okvetlen szükséges, enélkül a gyermek fehéreneműit a szülők költségére azonnal varrónőhöz adjuk. Az új növendék fehéreneműi *kimosva* küldendők az intézetbe.

Az egyöntetűség és rendes kezelés szempontjából kívánatos, hogy ezen cikkekből a növendék *se többet, se kevesebbet* ne hozzon magával; továbbá a cikkek, ha nem is újak, mindenesetre *jó karban levők* legyenek. Amely gyermek már több év óta van az intézetben, annak fehéreneműit otthon kijavíttatni kérjük. Az intézeti kötényen, ruhán kívül mást a növendék nem viselhet. Felkérjük a tisztelt szülőket, hogy leánykáikkal *se felesleges párnákat* ne küldjenek, *se a fehéreneműt díszesre* ne csináltassák. — Ékszer, órát viselni nem szabad, a meglévőket az igazgatónő magához veszi s csak a tanév végén adja vissza tulajdonosának.

A növendék hetenként egy korona *zsebpénzt* kaphat, *ennél nagyobb összeget nem tarthat magánál*, hanem köteles azt az igazgatónőnél megőrzés végett letenni. A növendék mindent megkap az intézetben, amire szüksége van, éppen azért fölösleges, sőt helytelen *titokban pénzzel ellátni*; ez sok bajnak okozója lehet.

Az ellátási díj — habár annak felemelése a mostani nehéz viszonyok között nagyon méltányos és indokolt volna — az igazgatótanács határozata szerint egyelőre nem változik. *Ellátás- és tanítási díj* 1420 korona, melyből 1000 korona esik az ellátásra, 300 korona tandíjra és 120 korona a zene tanítására. Akik alaposabb zenei képzésben óhajtják leányaikat részesíttetni, azok heti 3 egész órás oktatásra is beirathatják őket, természetesen 120 korona évi külön díj fizetése mellett. Beiratási díj 10 korona. Országos nyugdíjintézeti járulék 12 korona. Mosatás

havonta 8 korona. Tánctanítás díja intézetünk növendékeinek 20 kor., más intézetbe járó növendékeknek 30 kor. *A tanítási és ellátási díjat a növendékek három részletben: beiratáskor, december 15-én és március 15-én fizetik.* Ugyanakkor a szülők a növendékek esetleges kiadásaira, könyvekre, ruházatra, kézimunkákra 50 korona előleget hagynak az igazgatónőnél, aki erről karácsonykor és év végén számlák csatolásával pontosan elszámol. Kívánatos, hogy a szülők minden aprólékos dologgal (fésűk, haj-, ruhakefe, szappan, cipők stb.) előre lássák el gyermekeiket, hogy a külön számlák minél kisebb összeget tegyenek ki. A svéd torna-, fogorvos-, fülorvos- stb. számlákat az igazgatóság nem egyenlíti ki, hanem egyenesen a szülők címére elküldi.

Kimaradás esetén tanítási és ellátási díjat vissza nem adunk még abban az esetben sem, ha a gyermek évközben az intézetet betegség vagy más ok miatt hagyná el. A növendék az internátusból csupán hatheti előzetes felmondás mellett vehető ki, mely felmondásnak valamelyik harmad végét hat héttel meg kell előznie, mert különben az elkésztett felmondás csak a következő harmad végére érvényes.

Felvételre az előző iskolai év végén június 10-ig kell jelentkezni levélben vagy személyesen; később, nevezetesen szept. 20-ig csak igazolt oknál fogva és helyüresedés esetén vehetők fel növendékek. A jelentkezésnél bemutatandó az illető növendék keresztlevele, oltási bizonyítványa, a legutolsó évben kapott iskolai bizonyítványa és egészségi bizonyítványa. Ugyanekkor kéretnek a t. szülők azt is bejelenteni, miképp óhajtják leánykájukat a zongoraórákban részesíteni. *Aki gyermekét a következő tanévre beíratta s július 15-ig vissza nem lépett, még abban az esetben is tartozik a tanítási, illetve ellátási díj egyharmadát megfizetni, ha a leányka a tanév elején az intézetben meg sem jelent.*

Felveszünk az intézetbe félkosztos (félbennlakó) növendékeket is, kik reggel 8-tól délután 6-ig vannak az intézetben s így tízórait, ebédet és ozsonnát kapnak; ezek 600 koronát fizetnek az ellátásért, 300 koronát tandíjra, 120 koronát zenetanításért, továbbá 12 korona országos nyugdíjintézeti járulékot és 10 koronát beiratási díjra. E díj fejében nevelőnők felügyelete alatt végzik iskolai feladataikat, résztvesznek az idegennyelvű társalgási órákon, zongoraórát vesznek, a bennlakókkal teljesen egyenlő elbánásban részesülnek. Minthogy sétákon, ünnepélyeken stb. a bennlakó növendékekkel együtt jelennek meg, *az egyenruhától eltérő ruhát, kalapot (sem rövid harisnyát!)*

nem viselhetnek. Minden félkosztos növendék hat asztalkendőt, négy törülközöt hoz magával.

Ezekon kívül felveszünk *bejáró növendékeket*, kik évi 350 koronát, 12 korona országos nyugdíjintézeti járulékot és 10 korona beiratási díjat fizetnek; előbbiben bennfoglaltatik a tízórai is (de zenetanítás nem). A tandíj, illetve az ellátási díj *iskolai évre* szól, vagyis bármikor záródik a tanév, az összeg pontosan befizetendő.

A félkosztos és bejáró növendékek az intézetben való tartózkodásuk alatt kötelesek a bennlakó növendékekkel egyformán a házirendhez szigorúan alkalmazkodni. A bejárók — ha az egyenruhát, kalapot be nem szerzik — *feltűnő ruhadarabot* (pl. piros, rózsaszín blúzt) *ne vegyenek fel*, se pedig magasra fésült frizurákkal vagy kibontott hajjal az iskolában ne jelenjenek meg!

Azon növendék, ki az intézet szabályaihoz alkalmazkodni nem akar vagy nem tud s ezáltal az intézet szellemét rontja, még évközben szüleinek visszaadatik.

A növendékek névsora az 1914—15. iskolai évben.

A felsőbb leányiskola 6 osztályába magántanulókkal együtt összesen 72 növendék iratkozott be, kik közül 67-en tettek vizsgálatot. Az internátusba 28 növendéket vettünk fel, ezek közül egy kis leány, Lamm Marietta, az elemi iskola II. osztályát tanulta s a hold-utcai német iskolában vizsgázott „kitünő” eredménnyel.

Szám	N é v	Lakóhely	Megjegyzés
<i>I. osztály.</i>			
1	Aich Gizella	Budapest	bejáró
2	Glos Ilona	„	„
3	Gruber Irén	„	„
4	Hornyánszky Lilla	„	félbennlakó
5	Paikert Éva	„	bejáró
6	Paskay Magda	„	bennlakó
7	Petrovics Márta	„	bejáró
8	Wladár Marianne	„	„
9	Zellner Sarolta	„	„
<i>II. osztály.</i>			
1	Burchard-Bélaváry Anna	Budapest	bejáró
2	Gerstenberger Lujza	„	„
3	Gerstenberger Mária	„	„
4	Koerfer Erzsébet	„	„
5	Morvay Margit	„	„
6	Nemes Adél	Hisnyóvíz	bennlakó
7	Wein Hilda	Budapest	bejáró

Szám	N é v	Lakóhely	Megjegyzés
<i>III. osztály.</i>			
1	Balla Margit	Budapest	bejáró
2	Bolla Livia	"	"
3	Corzan Avendano Vanda . . .	"	"
4	Deréky Sarolta	"	félbennlakó
5	Dókus Anna	Sátoraljaújhely	bennlakó
6	Br. Feilitzsch Erzsébet	Budapest	bejáró
7	Hozáczy Sári*	Nagyőrce	bennlakó
8	Kovács Lidia	Budapest	bejáró
9	Orphanides Margit	"	"
10	Rétsey Irén	Sülelmed	bennlakó
11	Schilling Júlia	Budapest	bejáró
12	Szabó Irén	Székelyudvarhely	bennlakó
13	Szabolcsi Erzsébet*	Budapest	bejáró
14	Visolyi Judit	"	magántanuló
<i>IV. osztály.</i>			
1	Antalfy Jolán	Facsád	bennlakó
2	Auguszt Elza	Budapest	"
3	Madarasi Beck Emilia	"	félbennlakó
4	Brázay Ilona	"	bejáró
5	Deréky Mária	"	félbennlakó
6	Koerfer Adrienne Vilma	"	bejáró
7	Kubinyi Mária Magda	"	félbennlakó
8	Lászlo Irma	Nagykároly	bennlakó
9	Medve Ibolya	Lugos	"
10	Medve Rózsi	"	"
11	Molnár Éva	Budapest	bejáró
12	Vadász Elza	Kispest	bennlakó
13	Visolyi Anna Mária	Budapest	magántanuló
14	Zathureczky Livia	Cécke	bennlakó
15	Zellner Katalin	Budapest	bejáró

* Évközben kimaradt.

Szám	N é v	Lakóhely	Megjegyzés
<i>V. osztály</i>			
1	Angyal Márta*	Budapest	magántanuló
2	Cary Mária	Újcsanáros	bennlakó
3	Halász Gizella	Gyón	"
4	Br. Kemény Berenice	Alsójára	"
5	Markovich Edith	Késmárk	"
6	Odor Felicitas	Budapest	bejáró
7	Reinacher Matild	"	"
8	Wanner Dóra	"	"
<i>VI. osztály.</i>			
1	Bárczay Erzsébet	Bárcza	bennlakó
2	Bátori Jolán	Budapest	bejáró
3	Buda Etelka	Alsófarkadin	bennlakó
4	Búz Rózi	Kunszentmiklós	"
5	Drahos Karola	Budapest	félbennlakó
6	Br. Györffy Mária	"	bejáró
7	Haftl Olga	Bakonyzombathely	bennlakó
8	Halasy Marianne*	Budapest	rendkívüli tanuló
9	Haupt Margit	"	bejáró
10	Hornyánszky Jolán	"	"
11	Ilg Rózi	Palánka	bennlakó
12	Br. Kemény Gizella	Alsójára	"
13	Kenéz Irén	Hódmezővásárhely	"
14	Koromzay Ilma	Igló	"
15	Madarassy Vilma	Budapest	bejáró
16	Schweickhart Izabella	"	"
17	Szilárd Mária	Hódmezővásárhely	bennlakó
18	Szili Katalin	Dunaadony	"
19	Veress Klára*	Szilágysomlyó	magántanuló

* Vizsgát nem tett.

Statisztikai kimutatás.

A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	osztály						
<i>1. Beiratkozott:</i>							
Nyilvános tanuló	9	7	13	14	7	17	67
Magántanuló	—	—	1	1	1	2	5
Összesen	9	7	14	15	8	19	72
<i>2. A nyilvános tanulók közül:</i>							
Az iskolai év elején elmaradt	—	—	1	—	—	—	1
Az iskolai év folyamán kimaradt	—	—	1	—	—	—	1
Az osztályvizsgálatról elmaradt	—	—	—	—	—	—	—
Június hóban osztályvizsgálatot tett	9	7	11	14	7	17	65
A beírt magántanulók közül osztályvizsgálatot tett	—	—	1	1	—	—	2
Összesen	9	7	14	15	7	17	69
<i>3. A nyilvános és magántanulók megoszlása szerint:</i>							
1897. évben született	—	—	—	—	—	1	1
1898. " "	—	—	—	—	1	6	7
1899. " "	—	—	—	1	2	12	15
1900. " "	—	—	—	3	5	—	8
1901. " "	—	—	4	8	—	—	12
1902. " "	—	2	9	3	—	—	14
1903. " "	—	4	1	—	—	—	5
1904. " "	9	1	—	—	—	—	10
Összesen	9	7	14	15	8	19	72

**Az osztályvizsgálatot tett nyilvános- és magán-
tanulók megoszlása :**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	o s z t á l y						
<i>4. Honosság szerint :</i>							
Magyar honos volt	9	7	12	15	7	17	67
Összesen	9	7	12	15	7	17	67
<i>5. Szülőik állandó lakóhelye szerint :</i>							
Budapest székesfőváros	9	6	8	8	3	7	41
Pest vármegye	—	—	—	1	1	1	3
Hódmezővásárhely	—	—	—	—	—	2	2
Abauj-Torna vármegye	—	—	—	—	—	1	1
Bács-Bodrog	—	—	—	—	—	1	1
Bihar	—	—	—	1	—	—	1
Fehér	—	—	—	—	—	1	1
Gömör	—	1	—	—	—	—	1
Hunyad	—	—	—	—	—	1	1
Krassószőrény	—	—	—	3	—	—	3
Szatmár	—	—	—	1	—	—	1
Szepes	—	—	—	—	1	1	2
Szilágy	—	—	1	—	—	—	1
Tolna	—	—	1	1	—	—	2
Tordaaranyos	—	—	—	—	1	1	2
Udvarhely	—	—	1	—	—	—	1
Veszprém	—	—	—	—	—	1	1
Zemplén	—	—	1	—	1	—	2
Összesen	9	7	12	15	7	17	67
<i>6. Szülőik foglalkozása szerint :</i>							
Nagybirtokos, nagybérelő	—	—	2	4	1	4	11
Értelmiségi (m. hiv., orvos, ügyv. stb.)	4	5	9	6	2	7	33
Katonatiszt	—	—	1	1	1	—	3
Nagyiparos	3	1	—	2	—	2	8
Nagykereskedő	1	—	—	2	1	—	4
Magánhivatalnok	1	1	—	—	1	1	4
Magánzó	—	—	—	—	1	3	4
Összesen	9	7	12	15	7	17	67

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen	
	osztály							
<i>7. A nyilvános tanulók közül:</i>								
Magaviseletből	1	} osztályzatot 2 } kapott						
Egy órát sem mulasztott . . .	7							7
Igazoltan mulasztott	2	—	1	—	—	—	3	
Igazolatlanul mulasztott . . .	—	—	1	—	—	3	4	
Az igazolt órák száma	9	7	10	14	7	14	61	
	—	—	—	—	—	—	—	
	598	434	764	1319	350	742	4207	
<i>8. Általános osztályzat szerint:</i>								
Minden tárgyból jeles osztályzatot kapott	—	—	2	2	1	7	12	
Általános jeles osztályzatot kapott	—	2	1	—	—	2	5	
Általános jó osztályzatot kapott	6	5	7	11	4	6	39	
Általános elégséges osztályzatot kapott	3	—	—	1	2	2	8	
Elégtelen osztályzatot kapott egy tantárgyból	—	—	1	—	—	—	1	
Összesen	9	7	11	14	7	17	65	

Itt említjük meg, hogy a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1915. évi január hó 13-án 162472/1914. sz. a kelt rendeletével az osztályozások eddigi fokozatát eltörölte, s helyébe a következő érdemjegyeket állapította meg: a magaviselet jelzésére: 1. *jó*; 2. *szabályszerű*; 3. *kevésbé szabályszerű*; 4. *rossz*; a szorgalomra nézve: 1. *dicséretes*; 2. *kellő*; 3. *változó*; 4. *csékély*; a tanulásban való előmenetelre nézve: 1. *jeles*; 2. *jó*; 3. *elégséges*; 4. *elégtelen*; az írásbeli dolgozatok külső alakjára nézve: 1. *csinos*; 2. *rendes*; 3. *tűrhető*; 4. *rendetlen*.

A tanulás eredménye az 1914—15. iskolai évben:

Tantárgyak	I. oszt. 9					II. oszt. 7					III. oszt. 11					IV. oszt. 14					V. oszt. 7					VI. oszt. 17						
	v i z s g á l a t o t t e t t t a n u l ó j a k ö z ü l																															
	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve		
Vallástan	4	5	—	—	—	6	1	—	—	—	9	2	—	—	—	13	1	—	—	—	6	—	1	—	—	—	15	2	—	—	—	
Magyar nyelv	4	5	—	—	—	4	3	—	—	—	15	5	—	1	—	8	5	1	—	—	3	3	1	—	—	—	12	2	3	—	—	
Német nyelv	1	6	2	—	—	3	4	—	—	—	2	9	—	—	—	4	10	—	—	—	2	4	1	—	—	—	8	7	2	—	—	
Francia nyelv	—	7	2	—	—	3	3	1	—	—	4	5	2	—	—	3	9	2	—	—	2	4	1	—	—	—	10	4	3	—	—	
Angol nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Történelem	—	—	—	—	—	6	1	—	—	—	7	3	1	—	—	7	7	—	—	—	3	3	1	—	—	—	11	5	1	—	—	
Földrajz	2	5	2	—	—	4	3	—	—	—	4	6	1	—	—	4	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Számтан, mértan	1	4	4	—	—	1	6	—	—	—	4	6	1	—	—	8	5	1	—	—	2	2	2	—	—	—	9	4	4	—	—	
Vegytan, ásványtan	—	—	—	—	—	2	5	—	—	—	3	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Természetrájz	3	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	2	—	—	—	9	5	3	—	—	
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	2	—	—	—	9	6	2	—	—	
Háztartástan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neveléstan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	5	2	—	—	
Szépírás	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rajz	2	3	4	—	—	2	4	—	1	—	5	4	—	—	2	5	8	1	—	—	1	3	1	—	2	6	3	—	—	8		
Ének	8	1	—	—	—	5	2	—	—	—	7	4	—	—	—	10	3	—	—	1	5	—	—	—	2	12	4	—	—	1		
Zongora	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	—	—	—	3	7	—	—	—	2	1	1	—	—	7	6	—	—	—		
Kézimunka	3	4	—	2	—	6	—	—	1	—	9	1	—	—	1	7	6	—	—	1	4	1	—	—	2	5	1	—	—	11		
Testgyakorlat	8	—	—	1	—	7	—	—	—	—	8	1	—	2	—	11	2	—	—	1	4	—	—	3	12	—	—	—	—	5		
Írásb. dolg. külső alakja	6	2	1	—	—	6	1	—	—	—	8	3	—	—	—	9	5	—	—	—	2	4	1	—	—	11	6	—	—	—		

A szülői ház és az iskola.

A tanítás és nevelés egyesítése az internátus kötelessége; az ez irányban való működés azonban céltudatos s eredményes csak akkor lehet, ha a tanítónak s nevelőnek — a gyermek érdekét tartva szem előtt — a szülő segítségére siet, egyik a másikat ki-egészíti, támogatja, a megkezdett munkát a tanító ott folytatja, ahol a szülő elhagyta, s a szülő betetőzi azt a munkát, amit a tanító éveken át öntudatosan s célirányosan alapozott és épített.

Az egyéni nevelés és sikeres tanítás két elengedhetetlen feltétele, hogy először a gyermek lelki tulajdonságai, képességei, gyarlóságai és hibái felől a tanári kart az átadáskor tájékoztassák, másodsor, hogy viszont a szülő a tanári karnak a megfigyelés és megismerés alapján a gyerekekről alkotott elfogulatlan véleményét szívesen és érzékenykedés nélkül vegye. Szomorúan tapasztaljuk azonban, hogy éppen a legintelligensebb szülők s a legszeretőbb anyák igen sok esetben a szülői rajongástól vezéreltetve, határozottan megnehezítik munkánkat, szinte lehetetlenné teszik, hogy gyermekükkel azt az eredményt érjük el, amit lelkiismeretes működésünkkel — a gyermek jövő boldogságát tűzvéni ki célul — elérhetnénk.

Igen sok szülő takarja, elhallgatja előttünk gyermeke apró hibáit, gyarlóságait, miket pedig előre ismerve, könnyen lenyeshetnénk, csiszolhatnánk. Tény, hogy idővel felfedezzük azokat mi is, de a gyermek szenved meg a félreismerést, amit a szülő nyílt felvilágosítása megakadályozhatott volna.

A legkomolyabban elítélendő a szülőktől ismételt — és sajnos sok esetben a növendék jelenlétében — hangoztatott ama kijelentés: „Gyermekünkben tudóst nevelni nem kívánunk, a tanítás mellékes, a nevelés a fő“. Ne felejtsek el az igen tisztelt szülők, hogy a mai társadalom rendkívül sok igényt formál a nővel szemben, gyermekük a társadalomban szerepelni, vezetni lesz

hivatva s az élet ezernyi változatosságaiban helyt állni csak úgy lesz képes, ha az iskola sok ismerettel gazdagította s ha a nevelő-intézet a fogékony leánylelket felruházta a legnemesebb erényekkel.

Ne gátolja meg egy szülő sem gyermekét munkájának pontos teljesítésében azáltal, hogy a tanévnek szorgalomra szánt idejében őt szórakozás céljából otthon tartja. A növendék az elmulasztottakat pótolni kénytelen — talán egészsége kockáztatásával is, — társait az előrehaladásban akadályozza s ami a fő, akárhányszor a mulasztásnak nem igazi okát jelenti be s így maga a szerető anya kényszeríti a gyermekét az igazság elpalástolására. Vét önmaga s gyermeke ellen az, ki minden szeszélyét vakon teljesíti.

Az egyöntetű nevelési eljárás érdekében szívesen fogadja a tanári kar minden tagja a kitűzött órában a szülőket, mikor is mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál.

Igazgatónő fogad mindennap 12—1-ig és péntek d. u. 4—6-ig.

Az 1915/16. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. osztály.

Hamar: Az isteni kijelentés az ó- és újtestamentomban.
Révy F.: Kis magyar nyelvtan I. rész.
Révy F.: Magyar olvasókönyv I. kötet.
Lasz Samu: Földrajz I. kötet.
Kogutovicz: Iskolai atlasz.
Décsei—Szécskay: Természetrájz.
Zettner-Váncza: Számtan I. rész.
Krammer-Suppán: Mértan.
Hirn-Paulay: Német nyelv és olvasókönyv I.
Theisz: Cours élémentaire.

II. osztály.

Hamar: Az isteni kijelentés az ó- és újtestamentomban.
Révy F.: Kis magyar nyelvtan II. rész.
Révy F.: Magyar olvasókönyv II. kötet.
Dr. Takács: A magyar nemzet története.
Scholtz-Schürger: Földrajz II. rész.
Kogutovicz: Iskolai atlasz.
Legeza: Ásvány-, kőzet- és földtan.
Zettner-Váncza: Számtan I. rész.
Krammer-Suppán: Mértan.
Hirn-Paulay: Német nyelv és olvasókönyv I.
Theisz: Cours élémentaire.

III. osztály.

Szöts Farkas: Református keresztyén hittan.
Révy-Tolnai: Stilisztika.
Balassa: Rendszeres magyar nyelvtan.
Scholz-Schürger: Földrajz II. rész.
Kogutovicz: Iskolai atlasz.
Sáringer: Fizikai földrajz.
Dr. Takács: Ó-kor.
Kogutovicz: Történelmi atlasz.
Roscoe-Legeza: Kémia.
Zettner-Váncza: Számtan II. rész.
Krammer-Suppán: Mértan.
Hirn-Paulay: Német nyelv és olvasókönyv II.
Theisz: Cours moyen de langue française.

IV. osztály.

Szöts Farkas: Református keresztyén hittan.
Révy-Lengyel: Retorika és poétika. I.
Arany: Toldi.
Jókai: A kedves atyafiak.
Dr. Takács: Középkor.
Kogutovicz: Történelmi atlasz.
Némethy K.: A csillagászati földrajz elemei.
Zettner-Váncza: Számtan II. rész.
Krammer-Suppán: Mértan.
Dr. Fodor—Dr. Gerlóczy: Egészségtan.
Marsits Rozina: Háztartástan.
Hirn-Paulay: Német retorikai és poétikai olvasókönyv.
Theisz: Cours moyen.
Theisz: Petite grammaire française.

V. osztály.

Báthory: A keresztyén egyház története.
Révy-Lengyel: Poétika és retorika. II.
Kogutovicz: Történelmi atlasz. Újkor.
Dr. Takács: Újkor.
Greguss-Berecz: Természettan.
Szerényi: Állattan.
Horti-Szuppán: Algebra és geometria.
Vajda-Schuster: Német irod. olvasókönyv. I.
Theisz: Lectures choisies.

VI. osztály.

Báthory: A keresztyén egyház története.
Révy-Lengyel: A magyar irodalom története.
Szihtnyai: Lélektan és neveléstan.
Sebestyén: Magyar nemzet története.
Kogutovicz: Magyar történelmi atlasz.
Greguss-Berecz: Természettan.
Paszlavszky: Növénytan.
Horti-Szuppán: Algebra és geometria.
Vajda-Schuster: Német irod. olvasókönyv. II.
Theisz: Lectures choisies.

Ezenkívül minden református és evangélikus vallású növendék hoz magával Zsoltárt és Hozsannát!

Értesítés az 1915—16. iskolai évre.

1. Szeptember 1-én lesz a tanári testület alakuló gyűlése.
2. Szept. 3-án és 4-én délelőtt 9—12-ig és délután 4—6-ig lesz a bejáró és félbennlakó növendékek beiratása az igazgatói irodában I., Attila-utca 101. szám alatt.

3. Szept. 6-án d. e. 9—12-ig jelentkeznek az új bennlakók. Akik polg. iskolából vétetnek fel, délután 4 óraker felvételi vizsgát tesznek.

4. Azon növendékek, kik már eddig is bennlakók voltak, szeptember 7-én délelőtt 9—1-ig tartoznak az intézetben jelentkezni.

5. Szeptember 8-án lesz a tanév ünnepélyes megnyitása. *Amennyiben a háború miatt a tanév megnyitása késedelmet szenvedne, erről az igazgatóság a szülőket időben értesíti.*

A felvétel feltételei:

a) Az I. osztályba oly 10 éves leányok vétetnek fel, kik az elemi iskola IV. osztályát sikerrel elvégezték. Kik erről nyilvános tanintézetből bizonyítványt nem mutathatnak fel, azok felvételi vizsgálatot tesznek.

b) *A polgári leányiskolát végzett tanulóknak a felsőbb leányiskola következő tananyagából kell felvételi vizsgálatot tenniök:*

1. Akik a polg. leányisk. I. osztályát végezték és a fels. leányisk. II. osztályába óhajtanak lépni, vizsgálatot tesznek a *természetrajzból és franciából.*

2. Akik a polg. leányisk. II. osztályából a felsőbb leányisk. III. osztályába lépnek, vizsgálatot tesznek: *a magyar nemzet történetéből, ásványtanból, francia nyelvből.*

3. Akik a polg. leányisk. III. osztályát végezték s a fels. leányisk. IV. osztályába óhajtanak lépni, vizsgálatot tesznek: *az ókor történetéből, fizikai földrajzból, francia nyelvből.*

4. Akik a polg. leányisk. IV. osztályát végezték, azoknak csak a francia nyelvből kell vizsgát tenni. Azon polgári iskolát végzett növendékek, kik ezen követelményeknek nem képesek megfelelni, csak *rendkívüli* növendékeknek vehetők fel, kik az év végén magánvizsgálatot s az előbbi osztályokból különbözeti vizsgát tesznek. A rendkívüli tanuló tandíja ugyanannyi, mint a rendes tanulóé. — Az iskola szempontjából kívánatos, hogy a polgári iskolából jövők kellő készültséggel lépjenek a felsőbb leányiskolába, nehogy társaikat a haladásban megakadályozzák. Akik érvényes felsőbb leányiskolai bizonyítványt mutatnak fel, felvételi vizsgálat nélkül léphetnek a II—VI. osztályba. A beiratásnál minden új növendék *születési, oltási és iskolai bizonyítványt* mutat be.

c) A felvételi vizsgálat, ha a kitűzött időben történik, díjtalan; a felvételi időn túl osztályonként 30 korona. Azok a tanulók, kik ének, rajz, kézimunka vagy testgyakorlás alól orvosi tanácsr magukat felmenteni óhajtják, az igazgatóhoz címzett folyamodványukat szept. 15-ig nyujtsák be. — Minthogy az ének elméleti részből is áll, a felmentett növendék tartozik az énekórán megjelenni.

Magánvizsgálatért a folyamodványok *karácsonyig* nyujtandók be, de vizsgálatok csak a tantestület által kitűzött időben tehetők. Magánvizsgálatért 100 korona vizsgálati díj, 12 korona országos nyugdíjintézeti járulék és 10 korona beiratási díj fizetendő; összevont vizsgálatnál 150 korona vizsgálati díj, 12 korona nyugdíjintézeti járulék és 10 korona beiratási díj fizetendő.

* * *

A nagy szünidő alatt az igazgatónő fogad mindennap délelőtt 11-től 1-ig, levélbeli kérdésekre távolléte idején is rövid idő alatt készséggel ad felvilágosítást.

Budapest, 1915 június hó.

TARTALOM.

1. A Továbbképző tanfolyam	3. l.
2. Az 1914—15. iskolai év története	8. „
3. Tanító és nevelőtestület. Tárgybeosztás	16. „
4. Az intézetről és a vele kapcsolatos internátusról általában	19. „
5. A növendékek névsora az 1914—15. iskolai évben	26. „
6. Statisztikai kimutatás	29. „
7. A szülői ház és az iskola	33. „
8. Az 1915—16. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzéke	35. „
9. Értesítés az 1915—16. iskolai évre	37. „

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

PART I

Faint, illegible text in the middle section of the page, likely the beginning of a chapter or section.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a concluding paragraph or footer.